

PŘÍRUČKA MANAGEMENT PLANU

HISTORICKÉ CENTRUM
ČESKÉHO KRUMLOVA

DALIBOR PITUCH
ČERVEN 2019

**Příručka Management Planu
Historického centra Českého Krumlova**

Objednatel: **Město Český Krumlov**
náměstí Svornosti 1, 381 01 Český Krumlov

Ing. Pavla Čížková, Site Manager
tel. +420 380 766 705
e-mail pavla.cizkova@mu.ckrumlov.cz

Zpracovatel: **Ing. Dalibor Pituch**
tel. +420 731 507 404
e-mail dalibor.pituch@centrum.cz

Zpracováno: **červen 2019**

OBSAH

POSLÁNÍ PŘÍRUČKY.....	4
1 NA ÚVOD	5
1.1 UNESCO a jeho <i>Seznam světového dědictví</i>	5
1.2 Český Krumlov a <i>Seznam světového dědictví</i>	6
1.3 Co je <i>Management Plan</i> ?	7
1.4 Proč Český Krumlov potřebuje <i>Management Plan</i> ?.....	8
2 STATEK HISTORICKÉ CENTRUM ČESKÉHO KRUMLOVA	9
2.1 Hodnoty <i>statku</i>	10
2.2 SWOT analýza.....	12
3 MANAGEMENT PLAN HISTORICKÉHO CENTRA ČESKÉHO KRUMLOVA	14
3.1 Pro koho <i>Management Plan</i> je a co mu přinese?	14
3.2 Vize <i>Management Planu</i>	15
3.3 Navrhovaná <i>opatření Management Planu</i>	16
3.4 Tak tedy: Jak na to?	18
4 NEJČASTĚJŠÍ OTÁZKY	19

POSLÁNÍ PŘÍRUČKY

Management Plan je strategií uchování a rozvoje unikátních hodnot památky světového dědictví. Je to koncepce obsahující podrobnou analýzu stavu a návrh *opatření* pro jeho zlepšení.

Historické centrum Českého Krumlova za tři roky oslaví již 30. výročí zápisu do *Seznamu světového dědictví UNESCO*, prestižního seznamu nejvýznamnějších světových památek. Ty se pyšní svojí jedinečností a právem se na ně upírá pozornost celého světa.

Jak se daří naší památce? Jak zmíněnou pozornost využít a nenechat se jí otrávit? Jak se u nás doma dobře postarat o světové dědictví? A co k tomu bude potřeba? Odpovědi také na tyto otázky zpracoval *Management Plan*, komplexní plán všech dalších kroků.

Tato příručka shrnuje a prezentuje celý *Management Plan* a východiska i důvody pro jeho zpracování. Příručka nejprve vysvětluje, kde se *Management Plan* vlastně vzal a proč je potřeba, poté stručně seznamuje se světovou památkou, zdůvodňuje vizi jejího uchování a uvádí také přehled navrhovaných *opatření*.

Prolistovali jste dalšími stranami a je pro vás příručka stále příliš rozsáhlá? Jděte po nadpisech a **tučných částech**. Pokud však chcete být opravdu v obraze, najdete si 15 minut. Delší čas by vám příručka zabrat neměla.

Chcete naopak vědět víc? Na okraji textu jsou odkazy na kapitoly *Management Planu*, kde naleznete podrobnější informace.

Něco není jasné? Zkuste poslední kapitolu s nejčastějšími otázkami a odpověďmi.

1 NA ÚVOD

1.1 UNESCO A JEHO SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ

Organizace spojených národů (OSN) je od roku 1945 nejvýznamnější mezinárodní organizací sdružující téměř všechny státy světa. Jejím cílem je **zachování míru a bezpečnosti a také zajištění a rozvoj mezinárodní spolupráce**. K tomu má organizace řadu odborných agentur.

Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO) je jednou z nich. Agentura sdružuje 195 zemí světa a zaměřuje se na **spolupráci členských států ve vzdělání, vědě a kultuře**. Také UNESCO vzniklo v reakci na druhou světovou válku, tehdejší Československo bylo jedním ze zakladatelských států. B.4.2

UNESCO sídlí v Paříži, nejvyšším orgánem je *Generální konference* se zástupci všech členských států, přijatý program realizuje *Výkonná rada*, servisní složkou je pak *Sekretariát* s více jak 2 000 zaměstnanci v téměř 60 zemích světa. *Česká komise pro UNESCO* je poradním orgánem vlády a spojením s mezinárodní organizací.

Generální konference přijala v roce 1972 **Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, jednu z nejzásadnějších a neúspěšnějších mezinárodních smluv**. Úmluva vychází z myšlenky, že **zničení nebo ztráta jakékoliv části dědictví nenahraditelně ochuzuje celosvětové společenství**. B.4.1

K úmluvě přistupují státy, které chtějí chránit, zachovat a předat dalším generacím nejvýznamnější části světového dědictví. Ne všechny tyto státy na to mají potřebné zdroje, je tak úkolem mezinárodního společenství k uchování dědictví přispět – studiem, postupy, doporučeními nebo financemi. Československo k úmluvě přistoupilo v roce 1990.

Kulturní památkou jsou *statky*, které v sobě nesou dokumentaci určitého období vývoje lidstva. *Kulturní památkou* mohou být umělecká díla, archeologické nálezy, budovy a jejich skupiny nebo celé lokality. *Přírodní památky* jsou pak významné přírodní lokality, útvary nebo jevy.

Seznam světového dědictví UNESCO je prestižním souborem nejvýznamnějších světových *kulturních a přírodních památek*. O zápisu rozhoduje *Výbor světového dědictví*, který též zapsané památky průběžně sleduje. př. 1

Status světového dědictví má aktuálně 1092 památek ve 167 státech, 845 z nich je *kulturních*, 209 *přírodních* a 38 smíšených. Nejvíce památek je v Itálii, Česko patří se svými 12 kulturními památkami a 6 dalšími nehmotnými památkami ke státům s největší koncentrací památek na světě.

1.2 ČESKÝ KRUMLOV A SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ

A.1.2 *Historické centrum Českého Krumlova* bylo zapsáno na *Seznam světového dědictví* už v roce 1992 a stalo se tak společně s centrem Prahy a Telče prvními českými světovými památkami.

A.1.3 **Český Krumlov na prestižní seznam patří. Pro svoji malebnou a zároveň dramatickou kompozici, pro spojení přírodních prvků, urbanismu města a dominantního zámku se zahradou, pro svůj historický vývoj a také pro autentický stav svého zachování.**

A.1.4

B.2.1 Město bylo v době zápisu na seznam na počátku 90. let 20. století značně zchátralé. Právě značka *UNESCO* a zvýšená pozornost památkové péče přinesly městu prostředky na opravy. Současně ale udržely historickému centru jeho autenticitu

B.3.2 v době společenských změn a volného trhu. Památka se během dvaceti let dostala postupnou obnovou do vynikající formy.

A.1.2 **Český Krumlov je jedinečný. Proto se na něj upíná takřka nekonečná pozornost návštěvníků z celého světa. Je to hrdost a příležitost pro město samotné i pro jeho obyvatele.** Město jako památka světového dědictví má co nabídnout všem. Jeho dispozice a kapacity jsou ale omezené.

Primárním posláním *UNESCO* a jeho *Seznamu světového dědictví* je ochrana a zachování památek. Pozitivních efektů účasti v prestižním klubu je víc: památky získávají nejnovější postupy a metody, věnují se jim významní odborníci, přednostně do nich směřují prostředky na obnovu, jejich stav je sledován a na případnou změnu se tak reaguje včas.

Status světové památky s sebou samozřejmě nese značnou pozornost, a to obzvláště u unikátních památek, jakou je i Český Krumlov. V globalizovaném světě s vyspělou ekonomikou se tato pozornost projevuje také intenzivním cestovním ruchem a jemu se přizpůsobující nabídkou místního obchodu a služeb. Je to však

B.3.4 jediný negativní aspekt statusu – a pravděpodobně by zřejmě byl i bez *UNESCO*. Památce a jejím *aktérům* však současně z cestovního ruchu plynou benefity, které mohou sloužit také pro uchování a rozvoj dědictví.

1.3 CO JE MANAGEMENT PLAN?

Management Plan je hlavním nástrojem uchování výjimečné hodnoty památky světového dědictví. Jinak řečeno, památky se součástí *Seznamu světového dědictví* stanou právě kvůli svým jedinečným hodnotám. **Abby byly hodnoty památek zachovány a dále se rozvíjely, je zpracován *Management Plan*.** A.2

Zpracování *Management Planů* doporučuje světovým památkám UNESCO. V Česku pak osnovu a obsah *Management Planů* upravuje *Národní památkový ústav*.

Úkolem *Management Planu* je seznámit všechny aktéry s hodnotami a stavem památky, prověřit nástroje uchování hodnoty památky a navrhnout nová opatření. *Management Plan* se tedy podrobně věnuje popisu památky a jejích hodnot, současnému stavu zachování a veškeré dokumentaci zaměřené na péči o památku na místní až mezinárodní úrovni. *Management Plan* pak na základě všech získaných informací sestaví opatření (a případně dává doporučení), jak dále při ochraně hodnot památky postupovat. B.2 B.3 D.2

Vytváření *Managementu Planu* se účastní řada aktérů, protože zájem o způsob uchování památky musí být širší. Potkávají se tak správci statku, památkáři, partneři, veřejnost, podnikatelé, vlastníci i další aktéři působící na území památky. Samotný správce – v našem případě *Město Český Krumlov* – nemůže udržet všechny hodnoty památky výhradně svými silami.

***Management Plan* sám o sobě ale nic nespasí. Plán navrhuje směr, kterým se má správa památky v určitém jejím stavu vydat, aby se stav památky uchoval a zlepšil.** Uskutečnění této cesty je už plně v rukou správců. Pokud se cesta od plánu odchýlí nebo se stav památky změní, bude na čase *Management Plan* aktualizovat. D.4

Management Plan není nařízením, není závazný, nelze jej vymáhat. Je nástrojem a záleží na správci, jak účinně jej použije.

V Česku *Management Plany* postupně vznikají u všech památek ze *Seznamu světového dědictví*, běžné jsou i v zahraničí. U kandidujících památek jsou pak jednou ze součástí nominační dokumentace.

1.4 PROČ ČESKÝ KRUMLOV POTŘEBUJE *MANAGEMENT PLAN*?

Místní správy světových památek mají **důležitý a zodpovědný úkol: zachovat unikátní památku pro další generace**. A současně **využít všech pozitivních efektů statusu** ve prospěch památky, obyvatel města i podnikatelů.

Správa musí dostupnými nástroji vyvážit zájmy jednotlivých *aktérů*. **Bez vnímání a podřízení *aktérů* hodnotám památky a bez kooperace zúčastněných to ale nepůjde**.

Aby se město tohoto svého úkolu vůbec dokázalo zhostit, zpracovalo *Management Plan*. Zpracováním a schválením *Management Planu* však veškerá práce teprve začíná.

- A.2 Pro řízení a rozvoj města Českého Krumlova je už zpracováno a postupně realizováno několik strategií a koncepcí. Participativní strategický plán města, na něj navazující akční plán, strategie cestovního ruchu a dopravní koncepce jsou postupně realizovány. ***Management Plan* strategie doplňuje a rozšiřuje o složku zaměřenou zřejmě na to nejcennější ve městě – světovou památku a její hodnoty**.

Svůj první *Management Plan* město zpracovalo v letech 2009-2010 a následně jej postupně realizovalo. *Opatření* nového *Management Planu* reagují na aktuální situaci památky a budou realizována do roku 2024.

Svůj *Management Plan* má také areál hradu a zámek. Správce areálu jej zpracoval v roce 2015 a po zahájení realizace městského *Management Planu* předpokládá jejich postupné propojení.

2 STATEK HISTORICKÉ CENTRUM ČESKÉHO KRUMLOVA

Památky světového dědictví památkáři nazývají **statky**. Statky mají své *jádrové území* – tedy nejhodnotnější část, a *nárazníkovou zónu* – bezprostřední okolí, které hodnoty památky dotvářejí.

V Českém Krumlově je *jádrovým územím statku* celá *městská památková rezervace*, B.1 tedy Vnitřní Město, Latrán a areál hradu a zámku se zahradou. *Nárazníková zóna statku* je totožná s *ochranným pásmem městské památkové rezervace* a zahrnuje podstatnou část území města.

Historie dnešního Českého Krumlova začíná v polovině 13. století – u hradu B.2.1 založeného na skalním ostrohu začalo spontánně vznikat opevněné město, dnešní Latrán. V roce 1302 se panství ujali páni z Rožmberka a později sem přesídlili. Hrad i město včetně později založeného Vnitřního Města započaly plný rozvoj. Během 16. století pak získaly svoji renesanční tvář.

V 17. století byl zámek nejprve postoupen Habsburkům a následně Eggenberkům, kteří provedli jeho barokní přestavbu a založili zahradu. V 18. století panství převzali Schwarzenberkové. **V 19. století Krumlov ztratil status rodové rezidence, nestal se průmyslovým centrem, nedotkly se jej ani války. Tím si město zachovalo svůj tehdejší renesančně barokní charakter dodnes.**

Unikátnost Českého Krumlova je založena na přírodním prostředí, kdy A.1.3 meandrující řeka Vltava vytváří dramatický půdorys území města s prudkými B.2.2 skalnatými břehy a značným převýšením. Okolní rozvlhčená krajina dotváří blízké i vzdálené zelené horizonty.

Ve dvou různým způsobem založených částech města je **250 památkově chráněných domů**. U nich jsou patrné historické vývojové etapy až do konce 18. století, objevuje se i množství stavebních a řemeslných detailů. Dálkovým pohledům a střešní krajině města pak dominuje **areál hradu a zámku**, soustava 40 objektů a barokní zámecké zahrady.

První **projekty památkových obnov** se uskutečnily již v 19. století. Městská památková rezervace byla vyhlášena v roce 1963, významná obnova započala ale až po roce 1990. **Památky jsou dnes po fyzické stránce ve výborném stavu.** B.3 Postupnými opravami prochází areál hradu a zámku, rozsáhlá obnova proběhla v areálu klášterů a připravuje se v areálu pivovaru. U řady domů probíhají průběžné opravy.

- B.3.4 Bezprostředně ohroženo zůstává několik objektů (např. letohrádek Bellarie a některé domy), jejich obnova se však připravuje nebo postupně probíhá. U některých domů sice byly provedeny nevhodné stavební úpravy nebo byly použity nepatřičné materiály, památku jako celek to ale neohrozilo. Hodnoty *statku* také ohrozily povodně v letech 2002 a 2013, na historickém dědictví však nezpůsobily nevratné škody. Provedená protipovodňová opatření na Vltavě sice snížila riziko, avšak narušila přírodní charakter břehů.
- B.3.3 **Na relativně malém území centra města se propojuje řada činností.** Jejich část je spojena s rezidentní funkcí, další s frekventovanou destinací cestovního ruchu. Kromě toho je významnou složkou centra životní prostředí – vodní toky a zeleň. Všechny funkce pak propojuje technická a dopravní infrastruktura. Vlastnictví a správa *statku* jsou rozdrobeny. Nevyužitý také zůstává potenciál větší spolupráce jednotlivých *aktérů*.
- B.6 Nejvýznamnějším **cílem návštěvníků** (kromě centra samotného) je zámek. Zvyšuje se intenzita cestovního ruchu, zejména jeho krátkodobé formy. **Návštěvníkům se přizpůsobuje nabídka obchodu a služeb. Obyvatelé ztrácejí zájem o centrum města** jako místo pro bydlení nebo pro nákupy. Byty nahrazují komerční prostory a ubytování, případně jsou využívány sdílenou ekonomikou. Obchody se svým sortimentem orientují na cestovní ruch. Tím se dočasně vytrácí identita města.

2.1 HODNOTY STATKU

- A.1.2 Hodnotou se rozumí nějaká vlastnost, obvykle vycházející z porovnání. *UNESCO* u „svých“ památek sleduje **výjimečnou světovou hodnotu – vlastnosti a prvky statků, které jsou jedinečné na celém světě.** Všechny *statky* pak mají tyto své hodnoty vyjádřeny v *Prohlášení o výjimečné světové hodnotě*.

Zřejmě každý obyvatel města, podnikatel nebo návštěvník vnímá hodnoty Českého Krumlova trochu odlišně. Subjektivně naše hodnoty ovlivňují zkušenosti a zážitky. Ani *Prohlášení o výjimečné světové hodnotě* není vyčerpávající. V čem je tedy Český Krumlov unikátní a co stojí za to společně chránit a předat další generaci?

A.1.3 Utváření místa:

- **Přírodní dispozice** – řeka **Vltava** (mění se a plyne, zrcadlí památky, má odkazy do historie a kultury) a její **meandry, skalnaté ostrohy, kompozice zámecké zahrady, různé výškové úrovně, neporušená krajina** v okolí města.

- **Urbanistická kompozice města** – středověký sevřený **půdorys ulic**, městské **domy se svojí střešní krajinou**, **dominantní stavby** (hrad a zámek, kostel sv. Víta), celkové panorama města v blízkých i dálkových pohledech.

Historický vývoj:

- **Kontinuální vývoj od 13. do 18. století bez přestaveb v dalším období.** B.2.1
- Zachování více jak **tří set historických domů** včetně původních dispozic, **stavebních detailů**, vybavení a uměleckých děl včetně umělecké malířské výzdoby fasád i interiérů.
- Prostorové, historické, společenské i památkové **vztahy mezi zámekem a městem** jako dvou vzájemně se doplňujících a svébytně cenných částí *statku*.

Archeologické dědictví.

Památková ochrana a péče:

- **Městská památková rezervace**, její *ochranné pásmo*, **městská památková zóna** Plešivec. B.1
- **Národní kulturní památky** hrad a zámek se zahradou a kostel sv. Víta.
- Řada **nemovitých kulturních památek**.
- **Proces obnovy města** od konce 40. let 20. století, ale zejména pak od 90. let 20. století.

Místní komunita a kulturní prostředí:

- **Komunita udržující běžný život města i jeho historické kontinuum** a vytvářející **autentické aktivity** ve městě, též aktivní spolutvůrce a konzument kulturních akcí. B.4.2
- Bohaté **archivní fondy** zámeckého a okresního archivu a fotografické sbírky Musea Fotoateliér Seidl.
- Počet, kvalita, pestrost i další potenciál kulturních aktivit, řada tradičních akcí, výstav, koncertů, představení, stálých expozic a okruhů.

Něco vám chybí? Nám také. Při zpracování *Management Planu* nebyl prostor na nalezení všech hodnot. Jedno z *opatření Management Planu* se tak týká formulace všech hodnot Českého Krumlova a pak nalezení shody o významu těchto hodnot mezi *aktéry*.

Sjednocený pohled na své hodnoty památka potřebuje pro jakýkoliv další způsob ochrany a rozvoje těchto hodnot. Město najde ve vyjádřených hodnotách oporu pro svoji činnost i plánování, památková péče pro ochranu *statku*, podnikatelé pak třeba mohou na hodnotách lépe ukázat význam místa svým návštěvníkům. O.1.2

2.2 SWOT ANALÝZA

- C *SWOT analýza* je metodou strategického uvažování. Z poznatků, které shromáždí a vyhodnotí, se stanovují možnosti dalšího rozvoje. Analýza má čtyři kvadranty s kombinacemi kladných a záporných stránek a vnitřních a vnějších aspektů.

Silné stránky (kladné, vnitřní)	Slabé stránky (záporné, vnitřní)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unikátní a kompaktní soubor hodnot (krajina, urbanismus, památky), ucelené vzezření <i>statku</i>. ▪ Vysoká míra <i>autenticity i integrity</i> <i>statku</i> utvářených kontinuálním vývojem. ▪ Výborný stav <i>statku</i> (pokračující regenerace od 1990, spolupráce složek památkové péče). ▪ Vysoká úroveň památkové ochrany <i>statku</i> (MPR, NKP, KP) i náraz.zóny (OP MPR, MPZ). ▪ Vysoká odborná úroveň památkové péče. ▪ Rozvinutá dopravní a technická infrastruktura, protipovodňová ochrana. ▪ Rozvinuté služby a infrastruktura CR. ▪ Propojení funkcí města a turistické destinace. ▪ Dostupnost <i>statku</i> jako celku, přístupnost jeho jednotlivých částí (areálů, domů, prostranství). ▪ Aktivní místní komunita. ▪ Bohaté kulturní prostředí, množství a pestrost aktivit pro různé cílové skupiny. ▪ Turisticky atraktivní a bezpečná lokalita. ▪ Pozitivní a přitažlivý obraz značky ČK. ▪ Množství atraktivit v okolí <i>statku</i> (příroda, památky, turistické cíle). ▪ Existence a postupná realizace strategií a akčních plánů města. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neudržitelný stav CR (vysoká intenzita, krátké pobyty, jedna pěší osa skrz <i>statek</i>, vodáctví). ▪ Nevhodné funkční využití některých částí <i>statku</i> (otáčivé hlediště, ubytování, obchod, komerce). ▪ Nejednoznačně vyjádřené a popsané hodnoty <i>statku</i> a jejich nesdílení s <i>aktéry</i>. ▪ Formální způsob řízení <i>statku</i> a nedostatečné naplňování koncepcí a strategií města ke <i>statku</i>. ▪ Neúplný a nedostatečný monitoring stavu <i>statku</i> (nepokrytí potřeb řízení <i>statku</i>). ▪ Nízký počet obyvatel a nedostatek funkcí pro ně na území <i>statku</i> (bydlení, obchod, služby). ▪ Odcizení místní komunity od <i>statku</i>. ▪ Kolísavá úroveň služeb cestovního ruchu, zaměření služeb na kvantitu. ▪ Chybějící propagace alternativ (jiné pěší trasy, atraktivní mimo území <i>statku</i>). ▪ Kanalizování toku řeky Vltavy. ▪ Absence nebo nízké kapacity služeb pro náročnější klientelu orientovanou na vysokou kvalitu. ▪ Omezená nabídka služeb a atraktivit mimo hlavní turistickou sezonu. ▪ Roztříštěnost vlastnictví částí <i>statku</i> a různé zájmy. ▪ Nemístní či ryze komerční charakter některých služeb, obchodu a akcí.

Příležitosti (kladné, vnější)	Ohrožení (záporné, vnější)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Příjmy z cestovního ruchu pro rozvoj <i>statku</i>. ▪ Rozvoj funkcí veřejných prostor na území <i>statku</i> a v okolí řeky. ▪ Dokončení regenerace zámecké zahrady (přemístění otáčivého hlediště, zpřístupnění Bellarie, odpovídající prezentace zahrady). ▪ Potenciální rozvojová území bezprostředně za hranicemi <i>statku</i> (brownfieldy – nové služby). ▪ Rozvoj alternativních atraktivit cestovního ruchu v centru, mimo území <i>statku</i> a mimo město (rozmělnění intenzity CR). ▪ Systematický přístup k řízení a uchování <i>statku</i> (<i>Steering Group</i> a <i>Site Manager</i>). ▪ Prohloubení spolupráce správce <i>statku</i> a památkové péče s <i>aktéry</i> na území <i>statku</i>. ▪ Užší spolupráce <i>aktérů</i> na území <i>statku</i>, příležitost zapojení dalších subjektů. ▪ Podpora kraje a státu pro rozvoj <i>statku</i>. ▪ Využití kulturní edukačního potenciálu <i>statku</i> pro národní i mezinárodní aktivity. ▪ Využití dotačních programů pro obnovu a rozvoj <i>statku</i>. ▪ Založení a rozvoj DMO, systematické vytváření produktů CR a jejich propagace. ▪ Orientace CR na náročnější klientelu. ▪ Využití rozvinuté turistické infrastruktury pro potřeby obyvatel města. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dále se zvyšující intenzita cestovního ruchu. ▪ Neregulovaný rozvoj služeb sdílené ekonomiky. ▪ Obcházení regulace cestovního ruchu. ▪ Prohlubující se odcizení místních obyvatel od <i>statku</i> a ztráta identity města. ▪ Investiční tlaky (<i>statek</i> – hodnoty, nárazníková zóna – funkce, mimo ni – pohledy). ▪ Promítnutí investorských zájmů do nového územního plánu. ▪ Zhoršení bezpečnostní situace (negativní vliv na intenzitu CR). ▪ Nerespektování doporučení Výboru pro světové dědictví, zahrnutí <i>statku</i> na Seznam světového dědictví v ohrožení. ▪ Upřednostnění komerčních zájmů před zájmy místní komunity a <i>statku</i>. ▪ Ztráta <i>autenticity statku</i> v důsledku nevhodných zásahů. ▪ Chystaná rekodifikace stavebního práva a klesající vliv památkové péče. ▪ Nezájem politické reprezentace nebo komunity o zachování a obnovu <i>statku</i>. ▪ Neakceptování hodnot <i>statku</i> na straně <i>aktérů</i>. ▪ Formální naplňování výstupů <i>Management Planu</i>.

Co ze *SWOT analýzy* světové památky vyplývá? Závěr (a případně doplnění dalších bodů) je na každém. *SWOT analýza* totiž slouží zejména ke shromáždění informací a jako vstup do návrhové části.

3 MANAGEMENT PLAN HISTORICKÉHO CENTRA ČESKÉHO KRUMLOVA

A.2 Hlavními cíli zpracovaného *Management Planu* je **analyzovat stav** památky i vnějších faktorů, **formulovat vizi** uchování a rozvoje hodnoty památky a **navrhnout konkrétní opatření** pro realizaci vize.

Zadáním bylo vytvořit nový *Management Plan* pro současný stav památky, navrhnout uskutečnitelná *opatření* navazující na ostatní strategické a koncepční dokumenty města a formulovat *doporučení* pro ostatní *aktéry*.

Management Plan byl zpracován stručně a prakticky. Určité míře podrobnosti se ale nevyhnul. *Opatření* upřednostňují motivaci před restrikcí a regulací.

příl. *Management Plan* vznikl mezi červnem a listopadem 2018. Podílela se na něm pracovní skupina složená z představitelů města a městského úřadu, zástupců zámku, městských a státních památkářů. Jednání pracovní skupiny jsou doloženy podrobnými zápisy.

3.1 PRO KOHO MANAGEMENT PLAN JE A CO MU PŘINESE?

Postupná realizace *Management Planu* se dotkne obyvatel, firem i institucí v centru města i v širším okolí. **Všechny, které *Management Plan* do ochrany hodnot památky úmyslně či nevědomě zapojí, nazývá dokument *aktéry*.**

Okruh místních obyvatel a institucí:

- **obyvatelé města**, spolky a iniciativy,
- **instituce** působící na území *statku* – zámek, městské divadlo, školy, církev, knihovna, muzea, galerie.

Okruh podnikání:

- **vlastníci nemovitostí** – rozvojový fond, právnické a fyzické osoby,
- **podnikatelé** působící na území památky, podnikatelská sdružení, významné subjekty cestovního ruchu.

Okruh rozhodujících subjektů:

- **samospráva** – radní, zastupitelé, úředníci města,
- **státní správa** a subjekty z okolí – úředníci městského úřadu, krajští a státní památkáři, Povodí Vltavy, CHKO, okolní obce.

Návštěvníci města získají informaci o realizaci *Management Planu* zprostředkovaně, případně se na ně zaměří některé výstupy realizace.

3.2 VIZE MANAGEMENT PLANU

Management Plan, stejně jako jakýkoliv jiný strategický dokument, formuloval *vizi* D.1 svého základního cíle, tedy udržení a rozvoje hodnoty památky. Pojdme části vyjádřené vize širěji okomentovat.

Statek světového dědictví je společnou hodnotou pro všechny aktéry – společnost, komunitu, vlastníky i podnikatele.

- Památka, její hodnoty a jakýkoliv profit z nich plynoucí jsou společným dědictvím různých *aktérů*, byť s ní mají různé zájmy.
- Pro zachování památky musí být její hodnoty formulovány a vnímány shodně ze strany těchto *aktérů*.
- Z hodnot památky nakonec mohou profitovat všichni *aktéři*, jejich prospěch ale musí být ve vzájemné rovnováze (a tedy konsensu) a nesmí památku ohrožovat nebo ničit.

Do roku 2024 budou zavedeny procesy pro komplexní řízení statku tak, aby mohly být všechny zájmy v rovnováze.

- Části památky mají různé vlastníky. Ochrana památky se pak věnují různé orgány. Pro dosažení rovnováhy a koordinaci zájmů je nezbytné komplexní řízení ze strany *Manažera statku* a *Řídící skupiny statku*. O.2.5 O.2.4
- Je nezbytné využít potenciál užší spolupráce *aktérů*.
- Řízení památky bude podpořeno stálou odbornou platformou a pravidelným monitoringem. O.2.6 O.1.3

Činnosti *Manažera statku* a *Řídící skupiny statku* budou potřeby ochrany statku R zohledněny a realizovány v *územně plánovací dokumentaci*, ve *strategiích* a v *konceptcích města* i v *běžných činnostech správy a obnovy*.

- Vyjádřené hodnoty *statku* se promítnou do závazných i samosprávných konceptcí, též do běžné činnosti. O.1.6
- Tím bude zajištěna ochrana hodnot památky při využití všech dostupných mechanismů.

Město vyjádří a stanoví doporučení pro činnosti na území statku, *aktéři* si budou vědomi jednoznačně popsaných hodnot statku.

- Úkolem města je ve spolupráci s *aktéry* stanovit, co jsou hodnoty památky a jakým způsobem budou chráněny. O.1.2
- Zároveň město stanoví doporučení, jak dosáhnout ideálního stavu ochrany těchto hodnot pro dotčené *aktéry*. O.1.4 O.1.5

3.3 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ MANAGEMENT PLANU

D.2 **Opatření** (označená jako O) jsou aktivity, které **budou provedeny pro zachování a zlepšení stavu hodnot památky**. Ne hned, ale během šesti let realizace *Management Planu*. *Opatření* mají svého nositele, jsou stanoveny kroky i potřebné zdroje, jsou koordinována s jinými strategiemi města, s partnery i mezi sebou navzájem.

D.3.3 **Opatření** jistě nejsou vyčerpávající, **reagují však na nejdůležitější vnímané problémy**. *Opatření* jsou také vybrána s ohledem na ohraničené zdroje, zvažena byla rovněž prosaditelnost a uskutečnitelnost.

D.2 **Doporučení** (označená jako R) **jsou návrhy adresované subjektům, jejichž činnost se také dotýká památky**. Ochrana památky sice pro ně není prvořadá, ale jejich činnost přímo ovlivňuje zachování nebo rozvoj jejích hodnot. *Doporučení* tak směřují do oblasti územního plánování, městských strategií, koncepcí a investic.

1. Ochrana a monitoring *statku*

O.1.1 Nejprve *NPÚ* popíše **atributy statku**, základní kvality světové památky. *NPÚ* povede
O.1.2 i **podrobné rozpracování a zformulování hodnot památky**. Všichni *aktéři* tak budou mít přehled hodnot a důvodů pro jejich ochranu. Město prověří **promítnutí hodnot do legislativních nástrojů**.

O.1.4 Město zpracuje novou **Metodiku tvorby veřejného prostoru**, návod pro vlastníky a nájemce domů i ploch na úpravu prostranství. Cílem je jednotné a kvalitní vizuální působení města – a tedy i památky. Dále město sestaví **Doporučení pro vlastníky nemovitostí, projektanty a stavebníky**, které sladí různé požadavky orgánů a přístup památkové péče ke stavbám v památkově chráněných domech.

NPÚ průběžně sleduje stav památky a každý rok o něm podává zprávu. Pro
O.1.3 vyhodnocení vývoje stavu sestaví *NPÚ* s městem **monitorovací indikátory**. Ve
O.1.7 výhledu pak *NPÚ* navrhne **úpravu zápisu památky na Seznam světového dědictví** tak, aby nově definované hodnoty získaly oporu i ze strany *UNESCO*. *NPÚ* také
O.1.8 prověří **rozsah ochranného pásma městské památkové rezervace** pro případnou vyšší ochranu hodnot památky.

2. Řízení *statku*

O.2.5 Město **upraví rozsah činností současného Manažera statku** a ustanoví novou
O.2.4 **Řídící skupinu statku**. Manažer i skupina budou realizovat *Management Plan* a jeho

jednotlivá *opatření*. Kromě toho vznikne **odborná platforma památkové péče** 0.2.6
složená z městských, krajských i státních památkářů.

Jedním z *opatření* je i tato **příručka Management Planu** stručně prezentující celou 0.2.1
strategii. Památkáři **zmapují existující dokumentaci** pro obnovu částí památky, jako 0.2.2
jsou např. studie, projekty, průzkumy. Rozsáhlým úkolem pak bude **zmapování**
stavu jednotlivých domů. 0.2.3

Zámek dopracuje II. etapu svého *Management Planu*. V polovině návrhového 0.2.7
období město zpracuje aktualizaci svého *Management Planu*, na jeho konci pak 0.2.8
město zpracuje nový *Management Plan* pro další období. 0.2.9

3. Obnova statku + 4. Snížení rizik

Analytická část *Management Planu* zhodnotila stav památky jako výborný, stejně 0.2.1
tak památku neohrožují významná rizika. Oba bloky tak obsahují pouze *doporučení*.
Manažer statku má více komunikovat s vlastníky a investory, stejně jako sledovat 0.2.1
přípravu a realizaci staveb. Další *doporučení* se zaměřují na otáčivé hlediště 0.2.1
v zámecké zahradě.

5. Optimální využívání

V centru města se v předchozích třiceti letech mění byty na penziony. I přes to, že 0.2.1
to je z pohledu soukromých vlastníků pochopitelné, neprospívá to vývoji památky,
jelikož vede k jejímu odcizení a ztrátě autenticity.

Městská společnost ČKRF jako vlastník asi dvaceti domů tak dokončí **rekonstrukci** 0.2.1
bytů v centru města a nabídne je k pronájmu. Kvalitní nájemní bydlení zvýší počet
obyvatel centra a současně to bude inspirací pro další vlastníky. Město současně
prověří **možnosti regulace sdílené ekonomiky**, která památku nadměrně zatěžuje. 0.2.2
Město také připraví **programy pro své školy**, které s památkou a jejími hodnotami 0.2.3
seznámí mladou generaci.

Manažerovi statku směřují další doporučení týkající se podpory bydlení a služeb 0.2.1
místním v centru, též vytváření nových turistických atraktivit mimo centrum. 0.2.2

6. Dopravní vazby

Město a rozvojový fond zrealizují **v centru nové pěší trasy** jako alternativu 0.2.1
přetíženému Latránu. Město pak také prozatím pouze **prověří výhledové** 0.2.2
přemístění záchytných parkovišť z památkově cenného území.

3.4 TAK TEDY: JAK NA TO?

Management Plan byl dokončen v listopadu 2018. **Realizace některých opatření již započala.** Aby však byly pevně uchopeny ochrana a rozvoj hodnot památky, je **nezbytné zahájit systémovou realizaci *Management Planu* a jeho opatření.** Jak?

1. Seznámení aktérů s *Management Planem*

Aktérům bude představen *Management Plan*, jeho účel a opatření, při veřejné prezentaci a též prostřednictvím této příručky. Připomínky a **návrhy aktérů budou zpracovány** do průběžné aktualizace *Management Planu*.

2. Schválení *Management Planu* zastupitelstvem

Aktualizovaný *Management Plan* **projedná a schválí zastupitelstvo města.** Současně s tím **jmenuje Řídící skupinu statku.** Své role se též naplno ujme *Manažer statku*.

3. Postupná realizace opatření *Management Planu*

- D.4 ***Manažer statku* bude podle plánu připravovat** a po rozhodnutí městské samosprávy nebo partnerů zcela nebo ve spolupráci s nimi **realizovat opatření *Management Planu*.**

Řídící skupina statku se bude setkávat pravidelně setkávat, asi čtyřikrát do roka. Skupina bude **dohlížet na průběh *Management Planu*, bude iniciovat, usměrňovat a vyhodnocovat realizaci opatření.**

Pokud se situace památky změní, bude *Management Plan* znovu aktualizován. Určitě pak po třech letech. Po šesti letech bude zpracován nový *Management Plan*.

4 NEJČASTĚJŠÍ OTÁZKY

Proč je Český Krumlov v UNESCO?

V porovnání s ostatními památkami je jedinečný. Český Krumlov má vlastnosti a prvky, které se v této kombinaci a míře neopakují jinde na světě. Zápis na *Seznam světového dědictví* vyjadřuje jeho *výjimečnou světovou hodnotu*.

Co UNESCO Českému Krumlovu dává a co mu bere?

Památká získává vysoký stupeň národní i mezinárodní ochrany a pozornosti památkové péče. Tím bude uchována a rozvinuta její hodnota. Ztrátou je dosud neregulovaný cestovní ruch a v jeho důsledku dočasně se měnící identita města.

Co to je *Management Plan*?

Plán uchování a rozvoje hodnoty světové památky. Nejprve podrobně analyzuje stav památky i vnějšího prostředí a následně navrhuje *opatření* pro zlepšení stavu. Je komplexním nástrojem pro správu památky.

Proč Český Krumlov potřebuje *Management Plan*?

Světovou památkou je centrum města. V něm se pohybuje řada *aktérů* a také má řadu funkcí. Pro koordinaci různých potřeb těchto *aktérů* a dosažení konsensu v zájmu zachování památky je nezbytný plán. *Management Plan*.

Bude to jen další strategický dokument?

Město přistupuje ke svému řízení a rozvoji zodpovědně. Má svůj strategický plán s akčním plánem, plán rozvoje cestovního ruchu nebo koncepci dopravy. *Management Plan* tyto strategie propojuje a doplňuje v tématu ochrany a rozvoje toho nejcennějšího, co ve městě máme – světové památky.

Je *Management Plan* závazný? Všechno, co je v něm napsáno, se stane?

Management Plan je nástroj připravený v určité době pro určitý stav věcí. Není závazný a záleží na samosprávě a dalším vývoji, jak konkrétně bude plán realizován. *Management Plan* je vlastně proces s předem doporučenými prostředky, který směřuje k určitému cíli. Schválení *Management Planu* zastupitelstvem města je pak nastartování tohoto procesu a vydání se na cestu ochrany světové památky.

Kolik to bude stát a kdo to bude platit?

Management Plan odhaduje nákladovost svých *opatření* na zhruba 10 mil. Kč v horizontu 6 návrhových let a téměř 9 000 odpracovaných hodin. Náklady a práci ponесou různí partneři zapojení do realizace plánu, např. město, rozvojový fond nebo památkáři. O všech nákladech se však bude rozhodovat jednotlivě.

Co mně *Management Plan* přinese?

Rozsáhlá analytická část *Management Planu* pomáhá všem *aktérům* bez rozdílu poznat a pochopit památku, která je součástí jejich činnosti a také zdrojem benefitu. Prostřednictvím realizovaných *opatření* bude dosaženo udržitelného vývoje a uchování památky pro samotné *aktéry* (a jejich benefity) i další generace.

Kdo stojí za *Management Planem*?

Management Plan postupně vytvořila pracovní skupina složená z představitelů města a městského úřadu, zástupců zámku a městských a státních památkářů. Před schválením zastupitelstvem města bude *Management Plan* představen *aktérům* a jejich připomínky do něj budou zapracovány.

Kde se dozvím o *Management Planu* víc?

V této příručce, v samotném *Management Planu*, na internetových stránkách města, u *Manažera statku*, při různých akcích. Možností je a bude spousta.

Jak se mohu zapojit do realizace *Management Planu*?

Neváhejte kontaktovat místní samosprávu! Při přípravě i realizaci *Management Planu* je široké zapojení *aktérů* žádoucí.